

SFÂNTUL **NICOLAE**
VELIMIROVICI
EPISCOPUL OHRIDEI IJICEI

CELE A EZ MINTE
IV ALE SFÂNTULUI
NÁUM
AL OHRIDEI

alc tuire dup o
predanie str veche din
Makedónia

traducere din limba sârb
Valentin-Petre Lic

tip rit cu binecuvântarea
PREASFIN ITULUI
P RINTE GALACTION

Episcopul Alexandriei i
Teleormanului

Bucure ti 7516/2008

PREȘANIA

*Să nu rămână, fraților, nepomenit nici
Náum Presviterul, acest frate, prieten și
împreună-pătimitor al Fericitului Climent...*

Din cea mai veche viață a
Sfântului Náum, întâia jumătate
a veacului al zecelea

I II III IV

Într'o zi, chiar înaintea Nașterii Domnului, de sărbătoarea Tucindanului, după ce precuviosul Părintele nostru Náum săvârșise în mănăstire Dumnezeiasca Liturghie și împărtășise monahii și norodul, simți că i s'a apropiat ceasul despărțirii de această lume. Călugării au privit chipul palid, care răspândea o lumină blândă, și au simțit și ei în inimă că vor trebui curând să se despartă de părintele și învățătorul lor duhovnicesc. Din această pricină, s'au mâhnit, ascunzându-se ca să-și șteargă lacrimile de la ochi. Însă sfântul Părinte, văzând tristețea și lacrimile lor, i-a chemat să-i stea alături în pridvorul bisericii. Cei mai bătrâni s'au așezat, iar cei tineri au rămas în picioare, adunați cu toții în jurul părintelui lor duhovnicesc, precum albinele în jurul mătcii. Atunci, sfântul Părinte i-a întrebat cu glas liniștit: - Pentru ce plângeți, fraților? Pentru ce vă întristați

întru acest ceas, când se cuvine ca toți să ne veselim? Oare nu ne-am împărtășit toți din Sfântul Trup și Sânge al Fiului lui Dumnezeu, care cu Dânsul ne unește și pe noi fii ai lui Dumnezeu ne face? Oare Împărtășirea nu vă îmboldește a vă veseli și a cânta? Când v'ați unit cu Dumnezeu cel Viu prin Sfânta Împărtășanie, vi s'au iertat păcatele, luminatu-v'ați, curățitu-v'ați și v'ați sfințit, asemenea îngerilor din ceruri. Mă minunez, dar, de unde această mahniciune a voastră de acum în locul bucuriei și plângerea în locul veseliei? Toți călugării tăceau cu capetele plecate, iar bătrânul Părinte Ilie grăi, plângând cu suspine:

- O, sfântul și bunul nostru părinte, iartă-ne! Nu ne îndestulăm de vederea sfântului tău chip. Nu ne săturăm de ascultarea dulcilor tale graiuri. Am vrut să ne ascundem în tristarea și să ne stăpânim năvalnicele lacrimi, dar știm că nimic nu se poate ascunde de la înaintea-vederea ta. Pentru aceea îți mărturisim cele ce cu Duhul le-ai citit în inimile noastre: întristați sântem, părinte, căci simțim că degrab ne vei părăsi. Sfântul tău suflet va merge în Rai, iar noi unde ne vom duce, slabi și mici, fără de tine? Plângem precum niște orfani la despărțirea de părinții lor. Și rostind acestea, bătrânul Ilie se apucă puternic de barba-i sură cu amândouă mâinile, cu totul năpădit de lacrimi. Atunci Daniil monahul, cu frângere de inimă, strigă, plângând cu suspine: - Nu ne lăsa, dulcele nostru părinte! Mai bine să pierim noi, unul câte unul, decât să te pierdem pe tine. Căci tu ești tare precum un stejar pe care nici un vânt nu-l poate doborî. Tu poți viețui fără noi, dar noi sântem

ca niște trestii slabe, care se pleacă și se încovoiaie la cea mai mică adiere. Noi nu putem fără tine! Iar întreaga obște a fraților începu și mai mult a plânge și a suspina. Și apropiindu-se unul câte unul de sfântul lui Dumnezeu, îi sărutau mantia și mânecile, vărsând lacrimi calde pe veșmintele lui. Sfântul stătu tăcut o vreme, cu capul plecat, dar în suflet glăsuia în taină cu Dumnezeu, într-o rugăciune. Apoi își ridică capul și începu cu blândețe a le grăi: - Nu vă mâhniți, fraților, din pricina morții mele care se apropie - căci într-o nimic mai puțin decât mine și voi simțiți venirea îngerului morții trimis după mine. Pe mine moartea nu mă înspăimântă; nici pe voi să nu vă înspăimânte. Eu nu de moarte mă tem, ci de ceea ce va veni după ea. Mă tem de judecata lui Dumnezeu, la care va sta tot sufletul - și al meu. Când de la Dumnezeu vine moartea, mai dulce decât mierea este; căci bunul nostru Ziditor nimic nu ne va da, nici peste noi nu va trimite ceva care să nu fie spre binele nostru. Am văzut cum o maică îi dădea pruncului ce boala pelin amar, ca să-l scape de fierbințeală. Copilul cel neînțelegător țipa și dădea cu mânuțele peste fața maicii, crezând, pesemne, că îi dă otravă și vrea să-l omoare. Dar blândul nostru Ziditor ne iubește mai mult decât maica noastră, iar tot ce trimite peste noi, fie sănătate sau boală, fie veselie sau durere, fie viață sau moarte - toate sânt spre binele nostru și veșnica mântuire. Sau oare ați uitat, fraților, cele ce v'am grăit, că steaua călăuzitoare a călugărului este pomenirea morții? Călugărul se osebește de cei din lume mai

ales prin cugetarea la moarte. Omul lumesc se pierde în înșelarea de sine și în deșertăciunile lumești, și din zi în zi așteaptă vreo bucurie de la lume și de la oameni, iar la moarte nici nu se gândește până ce cade la pat din pricina bolii. Însă monahul cugetă la despărțirea de lumea aceasta și când șade și când se ridică, și în zori și în amurg, și când este sănătos și când este bolnav, și ziua și noaptea - până la cea din urmă suflare. Iată, și la mine a venit moartea, însă nu pe neașteptate. De mulți ani o aștept, zi de zi și ceas de ceas. O aștept nu ca pe o vrăjmașă, ci ca pe o prietenă, după cuvântul de Dumnezeu înțelepțitului Apostol Păvel: Avem încredere și binevoim mai vârtos să fim depărtați de trup și să petrecem cu Domnul. /II Cor. 5:8/ Moartea vine doar ca să-mi dezbrace sufletul de cămașa trupului, de carne și sânge, de această apă multă și aceste oase multe. Pe toate acestea le va ridica de la sufletul meu, și-l va slobozi să se înalțe, precum o pasăre din colivie, cu mila Atotmilostivului și prin rugăciunile voastre, întru țăriile cerului, în adevărata lui patrie, în tărâmurile cele minunate ale luminii veșnice și ale sfințelor lăcașe. Pentru aceasta rogu-vă, fraților, nu plângeți și nu vă întristați de moartea mea. Căci mâhnirea voastră adumbrește sufletul meu și vă slăbește sufletele. Așadar, de aveți dragoste de mine și de voi înșivă, încetați a mai plânge și suspina, ca să nu întristați sfintele Ceruri ale lui Dumnezeu, care ne privesc în dimineața aceasta cu mulțime de ochi, ci, de voiți, folosiți într'un chip mai rodnic clipele cât mai sânt cu voi.

Auzind aceste înțelepte cuvinte, frații s'au liniștit și s'au adunat întru sine, apoi, ștergându-și lacrimile de la ochi, au început să cugete la cuvintele părintelui lor, adânciți în lăuntrul lor. Într'un sfârșit, Arsenie monahul, unul dintre frații cei tineri, s'a ridicat, a pus metanie înaintea Cuviosului și a rostit aceste cuvinte: - Blagoslovește, Părinte Igumen, ca și eu, unul dintre cei tineri și cel mai nevrednic dintre frați, să spun cele ce am pe inimă. Dacă așa e voia lui Dumnezeu să ne părăsești, rugămu-te fierbinte, nu ne lăsa fără învățătură și sfat. Lasă-ne nouă rânduială, sfinte Părinte, un așezământ scurt și deslușit, pe care noi, neînvățații și neputincioșii, să-l putem păzi și așa să ne mântuim sufletele. Aceste cuvinte parcă au bineplăcut Sfântului, căci toți au băgat de seamă cum pe fața sa cea slăbită de post s'a așternut o bucurie liniștită. El se închină și începu să grăiască astfel: - Voi lăsa vouă așezământ, frați călugări, așezământ cu adevărat scurt și deslușit, după care eu însumi, smeritul, m'am ostenit a viețui, așezământ care poate și pe voi vă va folosi. Acest așezământ se cuprinde în numai patru cuvinte, încât lesne vă va fi a-l învăța și a-l pricepe. Aceste patru cuvinte, frați călugări, sânt: trezirea, pocăința, curățirea și împărtășirea. Ascultați, dar, și țineți minte, fraților, aceste patru cuvinte: **Trezirea, Pocăința, Curățirea, Împărtășirea** Acestea sânt cele patru trepte pe calea mântuirii! Cel ce vrea să se desăvârșească trebuie să urce aceste patru trepte.

I
A EZ MĂNTUL

TREZIREA

Câtă vreme păcătuiește în trup, sufletul este adormit, așa că nu se cunoaște nici pe sine, nici pe Ziditorul său. Este îmbătat de păcat ca de o băutură tare și îmbătat zace în trup ca într-un pat pentru bolnavi. Adormit și îmbătat, sufletul nu cunoaște altă plăcere decât cea care vine prin trup. Ce îi place trupului îi place și lui, iar ce nu îi place trupului nici lui nu îi place.

Un astfel de sufletul nu este călăuzit de minte, ci de trup - iar trupul este în sine țărână oarbă. Și, așa, orb pe orb călăuzește, până ce se prăbușesc amândoi în prăpastia morții.

Pentru aceasta, frați monahi, trezirea sufletului este început al mântuirii! Dumnezeu vrea ca toți oamenii să se mântuiască, de aceea El lucrează mai întâi ca sufletul cel adormit să se trezească. La Dumnezeu multe sânt chipurile în care deșteaptă sufletul omenesc. Pe unii Dumnezeu îi trezește printr'o

minune, așa cum a făcut cu Săul, pe unii prin vis, așa cum a făcut cu dreptul Iosif, pe unii prin cutremur de boală și moarte în familie, așa cum a făcut cu Davíd Împăratul. Pe unii îi trezește prin izbăvirea din nenorociri, când de niciunde nu este scăpare. Unii se trezesc când le cade în mâini Sfânta Scriptură și încep să o citească. Iar unii se trezesc când aud din întâmplare un cuvânt despre Dumnezeu, despre suflet și despre înfricoșata judecată a lui Dumnezeu ce va să vină. Unii se trezesc privind fapturnile din jur și toate minunile naturii ca lucrarea lui Dumnezeu. Unii se trezesc în tinerețe, alții în floarea vârstei, alții la bătrânețe. Se întâmplă ca unii să se trezească sufletește abia în ceasul morții, când sufletul se simte slobozit de greutatea și tirania trupului. Fericiți cei ce degrabă se trezesc! Aceștia sânt asemenea oamenilor ce se scoală devreme în zori și ziua întreaga cugetă, privesc și lucrează cu trezvie. Iar cei ce se trezesc la ceasul morții sânt precum cei trândavi, care întreaga zi au dormit și abia la apusul soarelui deschid ochii și se întrebă: „Unde sântem? Cine ne-a trimis, și de ce am ajuns aici?”

Fericiți sântei voi, monahii, căci v'ați trezit! Sculatu-v'ați din somnul păcatului și v'ați deșteptat din beția cărnii. Treji fiind, ați înțeles și ați simțit că desfătările cele trupești sânt amare și serbede față de înaltele desfătări ale duhului. Voi gustați aceste bucurii duhovnicești din potirul cel plin, și dintr'însele sufletele voastre le hrăniți, le stropiți și le întăriți. Grijiți-vă, însă, să nu cădeți din aceste desfătări duhovnicești. Păziți-vă să nu cădeți înapoi

în vărsăturile și amărăciunile trupești, care otrăvesc sufletul, îl îmbată, îl adorm și până la urmă îl șiucid. Fiți treji neîncetat, vegheați necurmat la voi înșivă. Treziți-vă neconținut, pe voi și pe cei dimprejur. Trezirea este cea dintâi pravilă a vieții, cea dintâi treaptă pe calea mântuirii. Trezirea să vă fie, frați monahi, și cel dintâi așezământ pe care vi-l las.

POC IN A

Grăind cuvintele acestea, Sfântul lui Dumnezeu se așeză să-și adune puterile, spre a vorbi mai departe.

Atunci bătrânul Ilie grăi acestea:

- Cuvintele tale, sfinte Părinte, sânt precum balsamul pentru sufletele noastre. Fiecare cuvânt al tău este adevărul cel sfânt. Mărturisesc înaintea ta și a fraților că și eu, în lume, multă vreme îmbătat de păcat și adormit am fost. Și cu un tunet m'a trezit Preaînaltul. Pe o ploaie cumplită, eu și vecinul meu ne'am adăpostit sub un copac mare. Vecinul meu era un aprig hulitor al celor sfinte. Mâniat din pricina ploii, acesta începu cumplit a sudui. În acea clipă, a tunat și un fulger l-a ucis pe vecinul de lângă mine. Eu am rămas în viață, dar această întâmplare m'a trezit ca dintr'un somn de moarte, și cu spaimă mare am început să mă tem de Dumnezeu și să-mi mântuiesc sufletul cel păcătos.

Sfântul lui Dumnezeu începu apoi a grăi pe mai departe, zicând:

- Al doilea așezământ pe care vi-l las, fraților, este pocăința. Pocăința vine după trezire. Câtă vreme omul nu se trezește din somnul păcatului, nici nu se poate pocăi, după cum un călător nu poate face al doilea pas dacă nu-l face pe cel dintâi. Oare îi poate părea rău cuiva care doarme până la amiază, că s'a culcat și a dormit atâta vreme, până ce nu se trezește? Nu cel ce doarme se căiește, ci cel ce s'a trezit. Asemenea și în viața duhovnicească, pocăința vine după trezire.

Pocăința are patru trepte. Ea poate fi mică, mijlocie, mare și desăvârșită sau evanghelică. Nemulțumirea de sine este mică pocăință. Rușinea de sine pricinuită de fărădelegi și păcate este o pocăință de mijloc. Mânia de sine din pricina nelegiuirilor și păcatelor avute este mare pocăință. Iar ura de sine este pocăința desăvârșită sau evanghelică.

Nicodim era nemulțumit de sine. Păcătosul vameș Zahéu se rușina de sine. Apostolul Pétru, lepădându-se de Domnul, s'a mâniat pe sine. Iar femeia desfrânată care cu lacrimile sale a spălat picioarele Mântuitorului se ura pe sine.

Ascultați, fraților, și țineți minte: dacă păcătosul ce s'a trezit nu suie degrabă de la mica pocăință la cea mare, lesne o va uita pe cea dintâi și iarăși se va îmbăta de păcat și va adormi. El se aseamănă omului ce urcă un povârniș, care, dacă nu merge iute, ci stă locului, alunecă îndărăt și cade. De aceea, de îndată ce purcede pe calea pocăinței, omul trebuie să

meargă până la capăt, grabnic, să nu rămână pe loc și să nu se uite înapoi.

Pocăitul nefățarnic este cel ce își cercetează întreaga viață și își caută într'însa păcatele, le recunoaște, le mărturisește și le leapădă. Precum vânătorul vânează fiarele, așa și cel ce se pocăiește aleargă neobosit după păcatele sale, ca să le afle și să le nimicească. Sau precum un om desculț care aleargă mult pe câmp, când se va așeza și va începe a-și smulge țepii din picioare, oare îi va scoate doar pe unii și îi va lăsa pe alții, sau îi va smulge pe toți? Negreșit, îi va smulge pe toți.

Pocăința face sufletul să ardă, să tremure, să plângă, să suspine și să se smerească înaintea lui Dumnezeu și a întregii Sale zidiri. Și se socotește pe sine necurat, iar pe toate celelalte fapte mai curate decât el. Nu ați citit oare despre cel ce se pocăia, căruia cineva i-a cerut să strivească un vierme, iar el i-a răspuns: „Cum voi strivi ceva mai curat decât mine?”

Așadar, frați monahi, pocăința este cea de-a doua treaptă după trezirea sufletului omului. Fericiți cei treziți, și îndoit fericiți cei ce se pocăiesc! Fericiți sânteți și voi, fraților, că ați cunoscut folosul pocăinței și i-ați gustat din roadele ei de aur. Însă nu vă opriți, nici vă istoviți puterile până ce nu ați desăvârșit pocăința voastră. Și oriunde veți întâlni un suflet trezit care întreabă „Și acum ce voi face?”, arătați-i dragostea voastră și pe sfânta cale a pocăinței îndrumați-l.

Iată al doilea așezământ pe care vi-l las, frați monahi. El nu poate fi împlinit fără cel dintâi și printr'acesta primul capătă preț.

CUR IREA

După acest cuvânt, minunatul sfânt al lui Dumnezeu tăcu. Atunci, Athanásie monahul îl întrebă:

- Spune nouă, Părinte Igumen, câtă vreme trebuie omul să se căiască pentru un păcat, cât să se gândească la el?

Pe chipul aspru al Sfântului Náum s'a ivit un zâmbet blând, și a răspuns așa:

- Despre aceasta voiesc să vorbesc chiar acum, duhovnicescule fiu. Răspunsul la întrebarea ta se găsește în al treilea așezământ, cel al curățirii.

Curățirea, frați monahi, urmează după pocăință - și anume, după pocăința cea mare și desăvârșită. Pocăința cea mică este ca o scărpinare a răni ce-l arde și îl mănâncă pe om. Curățirea este tămăduirea răni. De îndată ce omul se pocăiește cu adevărat de păcatele făcute, are două dorințe: să șteargă cumva din trecut negrele sale păcate

și să nu le mai săvârșească niciodată. Cum își va șterge omul păcatele din zilele cele de demult, din vremile care nu se întorc? Priviți lacul cel mare de dinaintea noastră! Poate, oare, un om ce stă pe acest țărm al lacului să spele o pânză de pe celălalt țărm? Zilele ce s'au dus nu se află sub stăpânirea noastră, ci sub stăpânirea lui Dumnezeu. Și numai Unul Dumnezeu, Atotțiitorul, poate spăla și albi zilele noastre negre din trecut. Singur Dumnezeu poate ierta păcatele și le poate șterge din viața noastră. Curățirea de păcate o face Însuși Dumnezeu, prin Duhul său cel Sfânt. Domnul lucrează, cu dragoste, curățirea tuturor celor care i-o cer. Precum maica își spală cu bucurie și cu dragoste pruncul care a căzut în noroi și s'a murdărit, ce vine plângând și-o roagă să-l spele și să-l curățească, așa și milostivul nostru Tată ceresc îi curățește pe păcătoșii ce strigă către El, întinați fiind. În cele din urmă, numai Unul Dumnezeu cel viu poate să ierte păcatele și să le șteargă din viața noastră, numai El poate mai vârtos decât zăpada să albească sufletul nostru, după cuvintele psalmistului. Dar Bunul Dumnezeu ne-a poruncit și osteneală pe măsura puterii și înțelegerii noastre. Fiul lui Dumnezeu a arătat limpede ce voiește sfânta voie a lui Dumnezeu ca voia noastră să facă și să înfăptuiască. Osteniți-vă cu postul, cu rugăciunea, cu milostenia, cu plângerea, cu iertarea păcatelor celorlalți, cu înfrânarea, curăția trupeză și duhovnicească, cugetarea la Dumnezeu, cu pomenirea morții și a înfricoșatei Judecăți a lui Dumnezeu, cu cugetarea la ferici-

rea veșnică a dreptului și la cumplitele munci ale păcătoșului în iad, și cu toate celelalte poruncite în Evanghelie, de Sfinții Părinți ai Bisericii tâlcuite și în pilde înfățișate. Toate acestea - toate, de la cele mai mari până la cele mai mici -, slujesc la curățirea sufletului de păcate. Celui ce trece una dintre acestea cu vederea, cu anevioie i se vor vindeca rănilor păcatului. Trezirea înseamnă vederea rănilor sufletului. Pocăința înseamnă tăierea și deschiderea acestora. Curățirea înseamnă că omul a făcut totul să scoată tot puroiul din rană, ca aceasta să se poată tămădui. Și atâta vreme cât rănilor sufletului nu se vor tămădui, Părinte Athanasie, trebuie să ne căim și să ne curățim, și fie de vrem fie de nu vrem, să ne gândim la aceste răni. Ai întrebat cât trebuie să se căiască omul. Câtă vreme rănilor nu se curățesc și nu se vindecă pe deplin, și până ce nu pierd urma lor! Căci căința este deschiderea neîncetată a rănilor sufletului. Rănilor nu se pot curăți de puroi dacă nu le deschidem mereu. De aceea, nu poate fi curățire fără pocăință. Când rănilor s'au curățit și s'au vindecat pe deplin, atunci nu mai sânt răni, și nici căință. Atunci încetăm a ne mai gândi la păcatele săvârșite. Așa cum nu ne mai gândim la rănilor ce le-am avut cândva pe trup și acum s'au vindecat, așa nu ne mai gândim nici la păcatele care au trecut și care s'au șters din sufletul nostru.

Dar și cu toate ostenețile și chinurile pentru curățirea sufletului, nicidecum nu ne-am curățit fără puterea dătătoare de har a lui Dumnezeu. Iată pentru ce, în această mănăstire, călugării au în inima și pe buze

rugăciunea neîncetată: „Dumnezeule, curățește-mă pe mine, păcătosul!” pravilă pe care o țin neabătut. Frați monahi, fericiți cei ce s’au trezit, îndoit fericiți cei ce s’au pocăit, întreit fericiți cei ce s’au curățit! Al treilea așezământ pe care vi-l las este despre curățire. Întreită fericire v’a dăruit Dumnezeu: întâia fericire - să vă puteți mântui, a doua - să vedeți în Împărăția lui Dumnezeu mântuirea tuturor păcătoșilor care se pocăiesc, și a treia fericire - că împreună cu voi să afle mântuire în Raiul cel dulce toți monahii și toți închinătorii acestei mănăstiri, ce vor fi până la sfârșitul vremilor.

IV

A EZ MANTUL

ÎMP RT IREA

În cele din urmă, frați monahi, voi încheia cu al patrulea așezământ, anume Împărtășirea.

Când sufletul ce s'a trezit și s'a pocăit este curățit de păcat, se aprinde de negrăită dragoste pentru Ziditorul său. Nu vrea, nici măcar o clipă, să se despartă de El, ci arde de dorința de a se uni cu El pururea. Această unire se poate înfăptui prin gânduri, prin cuvinte și prin fapte, adică prin minte, prin simțăminte și prin voință. Împărtășire sau cuminecare înseamnă unire. Prin ce îl putem iubi pe Dumnezeu – prin acestea ne putem și uni cu El. Căci s'a zis: „Să iubești pre Domnul Dumnezeul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta.” /Deut. 6:5/ Dar omul nu se poate uni cu Dumnezeu până ce nu se desparte de toate cele pământești, de tot ce este vremelnic și muritor. Omul se unește cu Dumnezeu prin minte

atunci când se ostenește a cugeta fără viclenie la tot lucrul, așa cum singur Dumnezeu cugetă. Și mai mult se unește omul cu Dumnezeu cu mintea când se gândește neîncetat la El, la însușirile Sale, la puterea, înțelepciunea, bunătatea și veșnicia Sa. Omul se unește cu Dumnezeu prin inimă când aceasta se umple de dragoste, de dragoste pentru Dumnezeu și pentru tot ceea ce iubește Dumnezeu. Iar pe cine și pe ce iubește Dumnezeu ni s'a făcut cunoscut din descoperirea Adevărului. Însă inima întinată nu-l poate vedea, nici iubi pe Dumnezeu. Numai inima curățită de toată patima și de mincinoasa iubire vremelnică îl poate vedea și iubi pe Dumnezeu. Omul se unește cu Dumnezeu prin suflet atunci când cu bucurie împlinește toate dumnezeieștile porunci și pe toate se ostenește a le învăța, ca pe toate să le poată împlini, până la cea din urmă. Și toate poruncile lui Dumnezeu i se par ușoare, iar el ceva mai greu și prea-anevoie ar dori să facă, din dragoste pentru Ziditorul său. De aceea în mulți iubitori ai Domnului s'a născut dorința de a îndura munci și a muri mucenicește pentru Cel pe care-L iubesc.

Și așa, fraților, trei sânt felurile unirii sau împărtășirii noastre cu Dumnezeu. Unul este gândit, al doilea este simțit, iar al treilea este lucrător. Dar culmea unirii noastre cu Dumnezeu este Împărtășania cu trupul și sângele Fiului lui Dumnezeu. În aceasta sânt toate, ea este totul. Această unire cuprinde toate celelalte feluri de unire, această împărtășire cuprinde toate celelalte împărtășiri. Dumnezeu,

fraților, S'a arătat în trup pentru ca noi, cei trupești, să ne putem uni cu Dânsul, împărtășindu-ne din trupul și sângele Său. Poate fi, oare, iubire mai mare decât aceasta? Închipuiți-vă, frați monahi, niște tovarăși ce călătoresc prin pustie, unde nu este nici pâine, nici vreun alt fel de hrană. Călătorii cei înfometati sânt istoviți de foame și se află în pragul morții. Atunci unul dintre ei spune: „Fraților, și eu sânt înfometat, dar dacă aș avea pâine, n'aș mânca-o, ci v'aș împărți-o vouă.” Mare dragoste este aceasta! Un altul spune: „Fraților, dacă aș avea apă, n'aș bea-o, deși sânt însetat, ci v'aș da-o vouă să beți.” Mare dragoste este și aceasta! Însă al treilea strigă: „Frații mei, veți muri toți de foame și de sete, iar în pustia aceasta nimic de mâncare și băutură nu se găsește. Pentru aceasta pe mine jertfă mă dau să fiu junghiat, ca să mâncați trupul meu și să beți sângele meu, și să rămâneți în viață!” O, frați călugări, nu poate fi dragoste mai mare decât aceasta. Aceasta este dragostea lui Hristos pentru oameni.

Fericit cel ce se împărtășește cu mulțămită. Fericit cel ce se desparte de lumea aceasta trezit, pocăit, curățit și împărtășit. Trezirea este vederea răni sufletului. Pocăința este tăierea și deschiderea acestor răni. Curățirea este deplina tămăduire a rănilor făcute de păcate. Iar Împărtășirea este, fraților, revărsarea înlăuntrul nostru a unei vieți noi, a unei sănătăți și puteri noi.

Împărtășirea este al patrulea așezământ și așezământ nou. Acesta este așezământul meu către voi, și cuvântul meu de despărțire de voi! De veți

avea trebuință de sfat și călăuzire după plecarea mea din această lume, îl aveți în Ohrida pe fratele meu, arhipăstorul Clíment. Către dânsul să vă îndreptați, și el vă va călăuzi pe calea adevărului și a mântuirii. Iar acum, duhovniceștii mei fii, rămâneți cu Domnul! Binecuvântarea lui Dumnezeu să fie cu voi! Mila Sa să nu se depărteze de la voi! Sfântul său Duh să vă lumineze și să vă întărească până la sfârșitul zilelor voastre! Iertați, și toate să vi se ierte! Eu mă duc acolo unde toate se duc. Rugați-vă lui Dumnezeu pentru mine, nevrednicul. Iar eu, de mă voi învrednici vreodată a vedea fața lui Dumnezeu, mă voi ruga pentru voi, ca Domnul să vă miluiască și să vă mântuiască. Amin.

După ce rosti aceste cuvinte, Sfântul Náum puse metanie până la pământ înaintea monahilor, iar ei se apropiară și primiră blagoslovenie de la el, apoi căzură la pământ înaintea sa și îi sărutară picioarele, plângând și suspinând cu glas mare.

Înainte de căderea serii, în ziua aceea, Cuviosul Părinte și-a dat sufletul în vreme ce fața sa strălucea precum Soarele și o cerească mireasmă s'a răspândit în mănăstire, până departe, ca o cerească boare. Iar deasupra mănăstirii s'a ivit un stâlp de lumină, de la pământ la cer, și s'a făcut auzită o tainică și dulce cântare îngerească. Așa a adormit Sfântul spre naștere întru viața veșnică și de la care, de peste o mie de ani, cei bolnavi dobândesc sănătate, cei scârbiți mângâiere, cei neputincioși putere, cei slabi cu mintea înțelegere și toți - ceea ce în chip binecinstitor își doresc.

Cuvioase Părinte Naume, roagă-te lui Dumnezeu
pentru noi!

Dumnezeului nostru, slavă.
Amin.

Colecția
SFÂNTUL
NICOLAE VELIMIROVICI

Sfântul Nicolae Velimirovici
Episcopul Ohridei și Jicei
CELE IV AȘEZĂMINTE ALE
SFÂNTULUI NÁUM AL ORHIDEI

Traducerea a fost făcută după originalul
în limba Sârbă/ Свети Владика Николај,
Изабрана дела у 10 књига - књига
бр. 2, Глас Цркве, Ваљево, 1996
Traducător/ Valentin Petre - Lică
Ediție îngrijită/ Ionuț și Sladjana Gurgu

Redactor/ Radu Hagiu
Concept grafic/ Atelieruldegrafică.ro
Tehnoredactare/ Maria Marin
Tipar/ Accent Print - Suceava

Editura Predania/
CP 67, OP 13 București
www.predania.ro

Distribuție/ Balkan Press
0747.499.930

